

Tiền bạc cho nghiên cứu khoa học trở nên khó khăn, đến lượt Thụy Điển

Thợ Làng

HN 9-7-2023

Vấn đề ngân sách hạn hẹp và tranh cãi hiệu quả đầu tư khoa học đã tồn tại dai dẳng từ lâu ở các nước đang phát triển [1]. Thực tế này khá dễ hiểu với các nền kinh tế chưa có nhiều tích lũy, và một lượng lớn đầu tư buộc phải dành cho những công nghệ khá gần với hoạt động kinh tế trong ngắn và trung hạn.

Tuy nhiên, đã có những dấu hiệu ngày càng cho thấy vấn đề đang lan rộng sang cả các quốc gia rất phát triển về kinh tế, xã hội và ở trình độ cao về khoa học-công nghệ.

Gần đây nhất là việc cắt giảm ngân sách nghiên cứu phát triển của Thụy Điển [2]. Mặc dù vấp phải rất nhiều phản đối cũng như chỉ trích gay gắt từ khi mới bàn thảo, nhưng tới nay quyết định cắt giảm này vẫn không thay đổi xu hướng. Lẽ tự nhiên, phản ứng của giới khoa học rất mạnh, nhiều người còn bày tỏ thái độ bức bối, chán nản, thất vọng. Thế nhưng, khó khăn vẫn là thực tế không thể chối cãi.

Có một điều có vẻ như chính các nhà khoa học lại né tránh: Nhiều nghiên cứu rất tốn kém, nhưng cả hiệu quả đầu tư lẫn chất lượng sản phẩm là dấu hỏi lớn. Không thiếu gì những nghiên cứu bạc triệu đôla đã bị rút và các tác giả ngày càng né tránh tự khai báo khiêm khuyết/nhược điểm [3], cứ như thể mọi thứ đều hoàn hảo cả.

Khi không có lời giải tường tận cho vấn đề, thì dường như việc chỉ yêu cầu đủ hơn, nhiều hơn không được... khiêm tốn cho lắm.

References

- [1] Vuong, Q. H. (2018). The (ir)rational consideration of the cost of science in transition economies. *Nature Human Behaviour*, 2(1), 5. <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0281-4>
- [2] Paterlini, M. (2023, July 6). Sweden's researchers outraged at decision to axe development-research funding. <https://www.nature.com/articles/d41586-023-02239-8>
- [3] Vuong, Q. H. (2020). Reform retractions to make them more transparent. *Nature*, 582(7811), 149. <https://www.nature.com/articles/d41586-020-01694-x>